

Азия по поледений Ледовитий океанъ и мѣста покрити съ вѣчни снѣгове. Оттова въ юго-западна Европа е много по-топло и влажно, отъ колко-то въ сѣверо-источна.

Европа има много и твърдѣ полезни *растения и животни*^{*)}). Отъ растения-та, кои-то сѫ главно-то богатство на Европа, по-забѣлѣжителни сѫ: а) *хлѣбни-тъ*: овесъ, ячемикъ, ръжъ, пшеница, царевица, оризъ, просо и брѣбай; б) отъ *плодовити-тъ дѣрвета* — яблъки, круши, сливи, череши, вишни, зерзелии, праскови, кестене, миндали, грозде, фурми, мацлини, поморанци, портокали и лимони; в) отъ тѣзи *кои-то се прѣработватъ*, (повече-то на ржцѣ, като нѣмаме още фабрики) — ленъ, кънапи, памукъ, тютюнъ, цвекло, чирница и др.. При това разни дѣрвета за сгради и за дѣрва, както: *букъ, дубъ, боръ, брѣстъ, брѣза, липа* и др. Отъ помѣжду *животни-тъ* по-забѣлѣжителни сѫ: овца, коза, волъ, крава, биволъ, конь, магаре, свиня и др.

Овесъ-тъ, ячемикъ-тъ и брѣбай-тъ сѫ развѣдени май по цѣла Европа; на сѣверъ тия растения сѫ главна-та храна на хора-та; въ други-тѣ страни на Европа овесъ-тъ служи за добра храна на коне-тѣ, а отъ брѣбай-тъ правятъ крахмаль (кола). *Режъ-та, пшеница-та и царевица-та* (кукурузъ) ставатъ най-много по срѣдня и южна Европа и сѫ главна-та храна на тамошни-тѣ хора. Рѣжения хлѣбъ се употребява най-много въ сѣверо-источна Европа, а пшеничниятъ — въ юго-западна. *Кестени-тъ и грозде-то* сѫ отъ богатства-та на юго-западна Европа; кестени-тѣ въ нѣкои мѣста се употребяватъ на мѣсто хлѣбъ. Грозде-то нигдѣ на свѣта се не обработва толко-то въ Европа. *Маслина, портокале и лимоне* сѫ богатство-то на три-тѣ южни

^{*)} За да има Европа толко видове растения и животни не ѝ помага само естество-то, нѣ и хора-та. Хора-та въ Европа залѣгатъ сѣкакси да изтрѣбятъ безполезни-тѣ растения и да ги замѣстятъ съ полезни. Оттова въ Европа се намиратъ таквизъ растения, кои-то прѣди се намирали само въ други-тѣ чисти на свѣта. Така сѫ прѣнесени въ Европа: изъ Азия — пшеница, ръжъ, оризъ, кънапе, памукъ, чирница, вишни, зарзали, поморанци, лозени прѣчки, както и люлекъ, гортензия, китайский трендафиль, астра; изъ Африка — аloe; изъ Америка брѣбай, царевица, тютюнъ, сал-жами, георгина (илдѣсь чичекъ), кактусъ и др.